

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.003.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Katoliški tisk in mi.

(Piše fant iz fare vurberške.)

Naloga, ki jo morajo izpolnjevati katoličani, zahteva od njih previdnost, požrtvovalnost, odločnost in vztrajnost zlasti danes, ko se po ozračju širijo strupeni plini verske brezbržnosti, ne vere in brezbožnosti. Zoper strupene pline se je treba boriti: na te katoličani vedno ne mislimo, danes pa na to ne bi smeli pozabiti.

Svet se bori zoper vero in verske ljudi. Veri zveste osebe se zapostavljajo, tirajo iz služb, se preganjajo ter zgubljajo kruh, pravico in svobodo. Take razmere vladajo v boljševiški Rusiji, hitlerjevski Nemčiji, krvavi Mehiki i. t. d. Lažljivo svobodomiselstvo, pretirani nacionalizem, veri in cerkvi sovražno framonstvo, nekrščanski socializem, brezbožni komunizem zahtevajo po raznih državah svoje žrtve, in te so po večini veri vdani ljudje.

Poleg strastnih protiverskih vzklikov se danes kaj rado in često čuje glas verske brezbržnosti, ki pravi: Kaj treba vere?! Vera mi ne daje ne dela ne jela ne obleke. Denarja je treba, pa bo konec brezposelnosti, konec stiske in bede! Mnogo jih je ne samo po mestih in industrijskih krajih, marveč žalbog že tudi v kmetijskih vrstah, ki se s takšnimi besedami dajo preslepiti in zapeljati v mlačnost, da se niti ne zavedajo svojih dolžnosti kot katoličani.

Kdo pa vodi borbo zoper zastrupljene duhovnega ozračja? Kdo se poteguje za pravice, svobodo in napredek katolicizma? To je naš katoliški tisk. Nas še ni bilo na svetu, katoliški tisk se je že bojeval za interese katolicizma. Nas ne bo več na svetu, katoliški tisk bo nadaljeval svojo plemenito borbo za katoliške nazore in za pravice katoliške cerkve. Katoliški tisk ni samo najmočnejša opora cerkve, on je tudi najkrepkejša in najzvestejša obramba ljudstva.

Ljudstvo se tega ne zaveda tako, kakor bi bilo potrebno. Ako bi ljudstvo storilo svojo dolžnost do katoliških časnikov in listov, bi iz našega naroda izginili listi in knjige, ki iz njih ne veje katoliški, marveč veri sovražni duh. Zato pa, dragi slovenski oče, mati, dekle in fant! Ko pride k tebi agitator za katoliški tisk, ali ga boš osmešil, ali se razhudil ter mu celo pokazal vrata? Ne bi to bilo lepo niti ne v smislu pravega krščanstva. Duhovniki, škofje in predvsem rimski papež ne opustijo no-

bene prilike, da bi nas ne opozorili na naše krščanske dolžnosti napram dobrim časnikom in krščanskim knjigam.

Pa denarja ni. Reš ga ni. Včasih ga ni niti za najpotrebnejše. Pa tudi če bi moral izdati zadnje dinarje, krščanski časnik si le naroči! Iz ust nekega velikega prijatelja krščanskih listov na deželi sem nedavno slišal te besede: »Če bi si tudi moral odtrgati od ust, naših krščanskih listov ne pustim.« To so besede značajnega moža, ki zasluži, da si jih zapomnimo ter se po njih ravnamo. Obnovimo torej naročnino za preizkušenega zvestega borca za našo vero, za našo zemljo in za slovenskega kmeta: »Slovenskega gospodarja! 67 let že ta izvrstni list poučuje, bodri, krepi in tolaži naše slovensko ljudstvo, delež z njim žalost in veselje. K starim naročnikom mu

pridobimo nove! Število njegovih naročnikov ne sme pasti, marveč mora narasti.

Mladenič, dekle, tebi še posebno velja moja beseda! Veliko je naših fantov in deklet, ki so zvesti in delavni prijatelji naših katoliških časnikov in listov. So pa tudi takšni, ki se v svoji lahkomišelnosti ne zavedajo velikega pomena krščanskih listov za mladino. Takšen fant kaj rad nameri svoje korake v gostilno, kjer zapravi kovače, za krščanski list (»Slovenski gospodar«, »Naš dom«) pa mu je dinarja škoda. Mnogotero dekle meni, da robec ne sodi prav na njeno glavo, ako ni drag. Če bi se zadovoljila s skromnejšim, bi si prištedila za krščanske liste. Stori mo torej svojo dolžnost do našega vrlega »Slovenskega gospodarja«, do »Našega doma« in do drugih krščanskih listov in oni bodo kakor doslej, tako tudi odslej izpolnjevali svoje dolžnosti do nas. Katoliški tisk za katoliško ljudstvo! Katoliško ljudstvo za katoliški tisk!

IZ RAZNIH DRŽAV

Izd skupščinskih volitev v Rumuniji. V nedeljo dne 17. t. m. so se vršile v Rumuniji skupščinske volitve, pri katerih je zmagala liberalna stranka. Stranke so dobile: vladna liberalna stranka Duce 303 mandate ali 55 odstotkov glasov; narodna kmečka str. 29 mandatov (14.26%), liberalni disidenti Bratiana 10 (5%), kmečka stranka Lupa 10 (4.93%), protizidovska stranka prof. Cuze 9 (4.23%), madžarska stranka 9 (4.16%), narodna kmečka stranka Goge 9 (4%), radikalna kmečka stranka Juliana 5 (2.69%), kmečka zveza Argetoana 4 (2%). Šest strank je doseglo manj kakor po dva odstotka gla-

sov in zaradi tega ne dobijo nobenega mandata v parlamentu.

Bivši čehoslovaški ministrski predsednik dr. Anton Švehla umrl.

PO SVETU KATOLIŠKEM

Duhovniki v Avstriji so odložili politične mandate po želji škofov. Škofovska konferenca na Dunaju je to odredila, in sicer z izrecnim povdankom, da je ta odredba samo začasna z ozirom na sedanje »kočljive politične razmere« v Avstriji. Ta odredba je bila izdana radi težkega političnega položaja v avstrijski republiki. Radi strastne

narodno-socialistične agitacije je diktatorska vlada Dollfussova morala poseči po ostrih sredstvih. Po stari svobodomiselni navadi zavračajo prizadeti krivdo na katoliško cerkev, češ, da podpira diktatorsko vlado. Ta očitek bodo liberalci in socialisti ponavljali tudi sedaj, ko so se duhovniki umaknili z vodilnih političnih mest. Bodo pač, kakor izjavljajo narodni socialisti in socialni demokrati (dunajska »Arbeiter-Zeitung«), zavračali krivdo ne več na krščansko politično organizacijo, marveč naravnost na cerkveno or-

nam daje narava sama z omotičami, težkim dihanjem, predčasno utrujenostjo, nesplošnostjo. Te nadloge so prečesto znak nevarnega poapnenja žil. Ubrinite se pravočasno te bolezni. Zdravilni PLANINKA ČAJ BAHOVEC pospešuje obtok krvi, preprečuje s tem poapnenje žilja, razredči kri in vrne poapnelim žilam potrebno

RESNO SVARILO

prožnost, s čimer se odstranijo pojavi ostarelosti in ohrani delavna moč v nezmanjšani meri. Zahtevajte v apokah samo pravi Planinka čaj Bahovec v plombiranih zavitkih po 20 Din in z nap. proizvajalca

Lekarna Mr. BAHOVEC, Ljubljana.

Reg. br. 12590-20/VII. 1932.

ganizacijo. Saj je po natančevanju protikršćanskih in proticerkvenih svobodomislecev duhovnik vsega kriv. Med svetovno vojno so trosili ti ljudje nemumno-ogabno laž, da so duhovniki krivi vojne. In omejeni backi so jim verjeli. Krščansko-socialno stranko pa je ta odredba hudo zadela. Največji avstrijski politik in državnik po svetovni vojni je bil duhovnik dr. Seipei, ki je rešil Avstrijo. Sedanji dunajski nadškof kardinal dr. Innitzer se je tudi politično udeleževal, saj je bil celo minister za socialno politiko. Duhovniki so bili v stranki na odločilnih mestih. Z njimi izgubi stranka najizrazitejši duševni voditelj, najuspešnejše organizatorje in tiste predstavnike, v katere je imelo zlasti kmečko ljudstvo največje zaupanje. Stranka se tolaži s tem, da je umik duhovnikov samo začasen ter bo prenehal, ko se bodo politične razmere v Avstriji spremenile. Istega mišljenja je tudi vatikanski list »Osservatore Romano«, ki smatra škofsko odredbo kot začasno ter jo utemeljuje tako-le: »Avstrijski škofje vidijo v sedanji katoliški vladi najsigurnejše jamstvo za verske interese, in radi tega odpadejo razlogi, radi katerih so duhovniki sprejeli mandate in politična mesta.« Po mnenju vatikanskega (v Vatikanu stanuje sv. Oče) lista je politično delovanje duhovnikov na odločilnih in javnih političnih mestih potrebno tamkaj in takrat, kjer in kadar vlada ne daje sigurnega jamstva za verske interese. Tako stoji zadeva, katera je vzradostila tudi naše liberalce. Ti bi najrajše videli, da bi se ne samo katoliški duhovniki, marveč katoličani sploh umaknili iz politike.

Adventisti širijo spise. Iz Marenberga nam poročajo, da so adventisti poslali iz Bosne v Marenberg — isto najbrž tudi velja za druge kraje — svoj časopis v nemškem jeziku »Poziv k misijonom«. Da obvestimo naše čitatelje na kratko o ljudeh, ki tičijo za takšnimi časniki in knjižicami, navajamo sledeče: Adventisti so protestantska verska ločina, ki je bila pred 100 leti ustanovljena od ameriškega farmerja (poljedelca) Viliama Millerja. Svoje ime imajo od tega, ker verujejo v zopetni prihod Kristusov, ki se bo zgodil po svetovnem požaru in prvem vstajenju vernikov ter bo povzročil tisočletno Kristusovo kraljestvo na zemlji, nakar bodo sojeni brezbožni. Miller je napovedal konec sveta za leto 1843, potem za l. 1847. Ker se njegove prerokbe niso izpolnile, je njegov ugled zelo padel. Posledica je bila, da so se adventisti razdelili na razne dele. Med njimi so dobili največji vpliv v Ameriki, Angliji in Nemčiji adventisti sedmega

dne, ki praznujejo soboto kot 7. dan tedna. Ti ljudje se trudijo v Nemčiji, v Švici in tudi v nekaterih krajih naše države, da dobijo somišljenike in pristase. Adventisti te vrste so tudi poslali v Marenberg omenjeni časopis, ki ima veliko slik ter opisuje, koliko dobrega baje njihova kriva vera stori v misijonskih krajih. Na ta način bi radi dobili kaline na svoje krivoverske limanice. Taksne spise, ako vam pridejo v roke, takoj v peč! To so volkovi v ovčjih oblačilih.

Sveta maša na Montblancu. Mont blanc = bela gora je najvišja gora v Evropi. Visoka je 4810 metrov ter stoji na francosko-italijanski meji. Z višine, ki jo pokriva preko 20 metrov globoka snežna plast, je prekrasen razgled, ki sega 247 km daleč. Dolgo je višina veljala kot nedosegljiva za človeško nogo. L. 1786 je prvič stopila na njo človeška noga. L. 1893 so zgradili nekaj pod višino observatorij (opazovalnico). Kot spomin na letošnjo 1900letnico Kristusovega trpljenja in smrti so

na tej veličastni gori postavili ogromen križ. V letošnjem poletju je bil vrh Montblanca pozorišče dejanja, ki se prej ni nikdar zgodilo na njem, namreč sv. maša. Daroval jo je duhovni voditelj skavtov (mladinske organizacije) na gimnaziji v Juillyju (v severno-vzhodni Franciji). Ti vrli katoliški dijaki so napravili težavno in nevarno pot do Vallot-koče na višini 4372 metrov, kjer so prenočili. Drugo jutro so ob sijajnem vremenu nadaljevali pot na višino. Ob 8. uri se je začela sv. daritev, ki se še ni nikdar vršila na taki višini v Evropi. Bila je peta sv. maša, med katero so katoliški dijaki prav lepo in pobožno prepevali veličastne melodije katoliškega cerkvenega koral.

Ruski sovjeti prodali najstarejše sv. pismo. Sovjetska vlada je prodala angleškemu muzeju v Londonu rokopis sv. pisma, ki spada med najstarejše. Gre za takozv. »Codex sinaiticus« s popolnim besedilom novega sv. pisma in delom starega sv. pisma v grškem jeziku. Napisan je bil sredi četrtega stoletja po Kristusu, našel pa ga je raziskovalec Tischendorf l. 1844 v samostanu sv. Katarine na Sinajski gori. Rokopis je bil tedaj podarjen ruskemu carju Aleksandru II. in so ga shranili v carski knjižnici v Petrogradu. Britanski muzej je plačal za rokopis 100 tisoč funtov (20 milijonov Din). Denar jo dala deloma angleška vlada, deloma pa je bil zbran s prostovoljnimi prispevki.

Gosp. kanoniku J. Cerjaku v spomin!

Dolgo je bolehal in veliko je trpel. V torek pred božičem pa je v navzočnosti ljubljenskih svojih sirot in med molitvami č. šolskih sester in svojih duhovnih sobratov deset minut pred tretjo popoldansko uro zadnjekrat zapupno zaklical: »Jezus, pomagaj!« in je izdihnil svojo plemenito dušo.

Pač vsaka hiša naše in ljubljanske škofije pozna njegovo ime. Saj je svoje dni s svojimi pismi potrkal menda pač na vsaka vrata in naznanjal svoje veličanske načrte: za zgraditev kolikor le mogoče lepe cerkve Lurški Materi božji v čast; in pa za ustanovitev celi naši Sloveniji namenjene velike sirotišnice. In kdorkoli ga je obiskal doli v Rajhenburgu in kamor je prišel ponižni in vselej prijazni kanonik, se je slišala njegova prošnja: Dajte za Lurško Gospo; usmilit se omilovanja vrednih sirot! Vse je poznalo njegovo ime in povsod so govorili o njegovih velikih načrtih. Sedanji svet pa ima priliko gledati njegove veličanske uspehe: veličastno baziliko v slovenskem Lurdu na Korbanovem griču zunaj Rajhenburga, in pa novo naselbino č. šolskih sester od Sv. Petra pri Mariboru v nekdanji minoritskem samostanu pri cerkvi Matere božje 7 žalosti in njihovi skrbi izročeno sirotišnico v nekdanji Stigerjevi hiši v Slov. P. Lici. In v zgodovini naše škofije bo

neizbrisno blestelo ime: Jožef Cerjak, častni kanonik bivši župnik in dekan, ter se bodo č. š. z njegovo osebo zgodovinarji in umetniki in še posebe prijatelji osirotele mladine.

»Slovenec« mu je že drugi dan po smrti posvetil globokočutne besede hvale in dolžne zahvale; na dan pogreba pa je prinesel njegovo sliko ter sliki Lurške bazilike in mlade sirotišnice — obdani s precej obširnimi in dobro zajetim opisovanjem njegovega bogoljubnega in občekoristnega delovanja. Spodobilo se tudi v »Slovenskem gospodarju« vsaj kratek spomin na velikega moža, značajnega rodoljuba in plemenitega ljubitelja sirot ter nad vse požrtvovalnega zgraditelja Lurške bazilike v Rajhenburgu.

V Pokleku župnije Podsreda je bil rojen 15. marca 1863 in je tedaj letošnjo spomlad našel svoje 71. leto. V celjski gimnaziji se je šolal in bil vsem svojim slovenskim tovarišem prelepi vzor pobožnega, marljivega, krotkega dijaka. Že kot šestozolca so ga narodni nasprotniki zalezovali zaradi njegove vneme za materino besedo in narodno probujanje in navduševanje svojih šolskih tovarišev in podsredskih rojakov. Leta 1889 — tedaj pred 44 leti — je dosegel, po čemer je vedno hrepenel, bil je v mašnika posvečen in s 14 tovariši na dušnopastirsko delo po